

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสถานการณ์ของโลกที่เรียกกันว่ายุคโลกาภิวัตน์มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายและรวดเร็ว อัตราเร่งของปัจจัยต่างๆ มีผลกระทบซึ่งกันและกันอย่างซับซ้อน ก่อให้เกิดการไหลเคลื่อนของเงินทุน สินค้า บริการ และบุคคล อย่างต่อเนื่องและค่อนข้างเสรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่ใช้ระบบเปิดทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งรวมถึงประเทศทั้งหลายที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization – WTO) ที่มีนโยบายเปิดการค้าเสรีระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกันเอง

ประเทศไทยซึ่งเป็นหนึ่งในสมาชิกของ WTO จึงได้มีนโยบายเปิดประเทศในด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก อันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ไทยเป็นประเทศที่มีระดับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สปป.ลาว และ กัมพูชา โดยที่ไทยมีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจในขนาดใหญ่กว่าเกือบ 10 เท่าของ 3 ประเทศเพื่อนบ้านเมื่อเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

ผลของการพัฒนาในระดับที่แตกต่างกับประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้เกิดสภาพของประเทศเศรษฐกิจบิรารสามประเทศดังกล่าว และเป็นผลที่ประเทศไทยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องแรงงานอพยพ การหลบหนีเข้าเมือง อาชญากรรม โรคระบาด หรือปัญหาคนไร้สัญชาติ ฯลฯ ซึ่งล้วนแต่เป็นผลอันไม่พึงประสงค์ทั้งสิ้น ดังนั้น การที่จะพัฒนาเพียงแต่ประเทศไทย โดยไม่สนใจประเทศเพื่อนบ้านที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันมากเช่นนี้ ก็ย่อมทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นยังคงมีอยู่และไม่อาจแก้ไขได้ถูกต้องตรงกับเรื่อง

นอกจากนั้น การให้ความสำคัญกับประเทศเพื่อนบ้านยังเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยในด้านอื่นได้ด้วย เป็นต้นว่า การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่างๆ ของบรรดาประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติ ผลิตผลทางการเกษตร พลังงาน ทรัพยากรมนุษย์ ทั้งที่เป็นแรงงานฝีมือและไร้ฝีมือซึ่งมักมีค่าแรงถูกกว่า ฯลฯ โดยที่ประโยชน์จะตกได้ทั้งกับประเทศไทย เช่น การทดแทนแรงงานขาดแคลนในไทย และการใช้พลังงานที่ถูกกว่าการนำเข้าจากประเทศอื่นที่อยู่ห่างไกล

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

ขณะเดียวกัน ก็เป็นประโยชน์ต่อประเทศเพื่อนบ้านในแง่ที่เป็นการสร้างรายได้ให้กับประเทศเหล่านั้น อันเป็นการสานประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่ทุกฝ่าย

จากการศึกษาถึงสถิติการค้าระหว่างประเทศและการค้าชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ มาเลเซีย สหภาพพม่า สปป.ลาว และกัมพูชา พบว่ามีมูลค่าการค้าเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยที่การค้าระหว่างประเทศในช่วงระหว่างเดือนมกราคมถึงตุลาคม เปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2547 และ 2548 มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นถึง 26.71% ในขณะที่การค้าชายแดนมีมูลค่าเพิ่มขึ้นถึง 22.53% และแม้ว่าในภาพรวมของการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ไทยจะขาดดุลการค้าถึง 67,047.10 ล้านบาท แต่กลับพบว่าในส่วนของการค้าชายแดน ไทยเกินดุลประเทศเพื่อนบ้านถึง 94,864.42 ล้านบาท (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 การค้าระหว่างประเทศไทย - มาเลเซีย สหภาพพม่า สปป.ลาว กัมพูชา ปี 2545 - 2548

รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)				
	2545	2546	2547	2547 (ม.ค.-ต.ค.)	2548 (ม.ค.-ต.ค.)
การค้าระหว่างประเทศ (1)					
มูลค่าการค้า	375,089.90	455,932.90	570,767.90	476,422.90	603,653.70
%		21.55	25.19		26.71
ส่งออก	175,088.70	226,297.90	290,091.00	240,139.30	268,303.30
%		29.25	28.19		11.73
นำเข้า	200,001.20	229,635.00	280,676.90	236,283.60	335,350.40
%		14.82	22.23		41.93
ดุลการค้า	-24,912.50	-3,337.10	9,414.10	3,855.70	-67,047.10
การค้าชายแดน (2)					
มูลค่าการค้า	211,616.95	286,825.75	353,359.86	288,994.10	354,117.16
%		35.54	23.20		22.53
ส่งออก	127,546.72	179,209.85	231,701.34	190,026.12	224,490.79
%		40.51	29.29		18.14
นำเข้า	84,070.23	107,615.90	121,658.52	98,967.98	129,626.37
%		28.01	13.05		30.98
ดุลการค้า	43,476.49	71,593.95	110,042.83	91,058.14	94,864.42

ที่มา : (1) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

(2) สำนักงานพาณิชย์จังหวัด

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

นอกจากนั้น ในส่วนของการค้าระหว่างไทยกับจีนตอนใต้ก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยพิจารณาได้จากสถิติในเดือนมกราคมถึงตุลาคม พ.ศ. 2548 ซึ่งมีมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาถึง 33.38% และพบว่ามูลค่าการค้าชายแดนของไทยกับจีนตอนใต้มีเพิ่มขึ้นถึง 84.65% ในช่วงเดือนมกราคมถึงตุลาคม พ.ศ. 2548 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี พ.ศ. 2547 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การค้าระหว่างประเทศไทย - จีนตอนใต้ ปี 2545 - 2548

รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)				
	2545	2546	2547	2547 (ม.ค.-ต.ค.)	2548 (ม.ค.-ต.ค.)
การค้าระหว่างประเทศ (1)					
มูลค่ารวม	364,298.30	487,231.20	615,689.30	496,889.50	662,768.50
%		33.75	26.36		33.38
ส่งออก	152,591.70	236,160.00	285,917.80	230,261.70	295,717.60
%		54.77	21.07		28.43
นำเข้า	211,706.60	251,071.20	329,771.50	266,627.80	367,050.90
%		18.59	31.35		37.66
ดุลการค้า	-59,114.90	-14,911.20	-43,853.70	-36,366.10	-71,333.30
การค้าชายแดน (2)					
มูลค่ารวม	3,209.08	4,217.54	3,352.63	2,218.88	4,097.21
%		31.43	-20.51		84.65
ส่งออก	2,738.47	3,129.36	2,110.26	1,379.83	3,303.82
%		14.27	-32.57		139.44
นำเข้า	470.61	1,088.18	1,242.37	839.05	793.39
%		131.23	14.17		-5.44
ดุลการค้า	2,267.86	2,041.18	867.89	540.78	2,510.43

ที่มา : (1) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์

(2) สำนักงานพาณิชย์จังหวัด

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

ความเติบโตของมูลค่าการค้าดังกล่าวส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับจีน และเขตการค้าเสรีอาเซียนกับจีน จึงทำให้อาณาเขตการค้าไทย-จีนมีแนวโน้มจะเติบโตต่อไปได้อีก อีกทั้งเมื่อกำหนดถึงโครงการร่วมระหว่างไทยและจีน เช่นโครงการขนส่งทางน้ำโดยใช้แม่น้ำโขงภายใต้ข้อตกลง GMS และเส้นทางรถยนต์ระหว่างเมืองคุนหมิงถึงกรุงเทพฯ แล้ว ก็เห็นได้ว่าเมื่อโครงการทั้งหลายแล้วเสร็จ ก็จะเป็นเส้นทางระเบียงเหนือ-ใต้ ซึ่งจะส่งผลให้ปริมาณการค้าระหว่างไทยและจีนตอนใต้เพิ่มมากขึ้นไปอีก

เมื่อได้พิจารณาเส้นทางเชื่อมต่อประเทศไทยกับจีนดังกล่าว ประกอบกับเส้นทางระเบียงตะวันออก-ตะวันตกที่เชื่อมพม่า-ไทย-ลาว โดยผ่านทางแม่สอด พิชณุโลก มุกดาหาร และเข้าลาวแล้ว ก็เห็นได้ถึงประโยชน์ของไทยทางด้านทำเลที่ตั้งและด้านยุทธศาสตร์ลอจิสติกส์ (Logistics) ซึ่งส่งผลให้ไทยกลายเป็นศูนย์กลางทางการค้าของภูมิภาคนี้ได้ ประเทศไทยจึงควรต้องใช้ประโยชน์จากปัจจัยสภาพแวดล้อมต่างๆ ดังกล่าวให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อให้ความเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยเป็นไปอย่างมีเสถียรภาพตลอดไป และขณะเดียวกันก็เพื่อให้ไทยเป็นแกนกลางในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อนบ้านด้วยการเสริมศักยภาพของพื้นที่ที่เหมาะสมให้เป็นเขตเศรษฐกิจร่วมกันด้วย

รัฐบาลในยุค พตท. ทักษิณ ชินวัตร ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้มีนโยบายจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นเขตที่ให้สิทธิพิเศษแก่ผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยให้อำนาจบางอย่างและผ่อนปรนกฎระเบียบบางประการ เช่นการเคลื่อนย้ายเงินทุนและการใช้แรงงานต่างด้าว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษหนึ่งๆ และสืบเนื่องจากนโยบายดังกล่าว จึงได้มีการจัดทำร่างกฎหมายขึ้น เรียกว่า “ร่างพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. ...” และคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2548 แต่เนื่องจากการยុบสภาร่างฯ ดังกล่าวจึงตกไป

เมื่อร่างพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. ...” ได้นำออกเผยแพร่สู่สาธารณะ ได้มีการวิจารณ์และคัดค้านอย่างมากจากกลุ่มนักวิชาการ นักเศรษฐศาสตร์ และองค์กรภาคประชาชน ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น เพราะรัฐบาลได้เคยก่อตั้งโครงการต่างๆ ในทำนองคล้ายกับเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนมาก่อนแล้ว อาทิเช่น โครงการพัฒนาสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ โครงการพัฒนาห้าเหลี่ยมเศรษฐกิจ เขตนิคมอุตสาหกรรม เขตอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก เป็นต้น โดยไม่มีการต่อต้านเท่าใดนัก อีกทั้งยังมีผลการศึกษาว่าโครงการดังกล่าวส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศด้วย นอกจากนั้น ยังน่าสนใจอีกว่าการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น จะก่อให้เกิดผลดีและผลเสียต่อประเทศไทยมากน้อยเพียงใด และเหตุใดบรรดาประเทศต่างๆ จึงได้พากัน

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

จัดตั้งเขตเศรษฐกิจขึ้นภายในประเทศของตนโดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งให้สิทธิพิเศษบางประการในการดำเนินกิจการต่างๆ ด้านเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน

ด้วยเหตุดังกล่าวมาข้างต้น สภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญให้มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่รัฐบาลในเรื่องเศรษฐกิจและสังคม โดยคณะทำงานอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ได้เห็นถึงความสำคัญดังกล่าว และเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดนตามรูปแบบของเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งน่าจะเป็นตัวช่วยลดช่องว่างทางด้านเศรษฐกิจระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านได้ จึงต้องการให้มีการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในด้านต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญในการนำเสนอต่อรัฐบาลอันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวมต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

(1) เพื่อสำรวจและรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ในด้านเศรษฐกิจ (อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม) และสังคม รวมทั้งด้านกฎหมายและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนศึกษาถึงอุปสรรค ปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข ในส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่มีต่อโครงการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

(2) เพื่อประเมินความพร้อมของนโยบายและมาตรการของรัฐในการดำเนินการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดเชียงราย ตาก มุกดาหาร และกาญจนบุรี ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย สิ่งแวดล้อม และประเมินความพร้อมของชุมชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง

(3) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในด้านการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยเฉพาะจังหวัดเชียงราย ตาก มุกดาหาร และกาญจนบุรี ให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3. วิธีการศึกษาวิจัย

(1) ศึกษาสำรวจ รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิในด้านเศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย สิ่งแวดล้อม กฎระเบียบการค้าชายแดน จากหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

(2) จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ โดยมีหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 ครั้ง และสัมมนาส่วนกลางจำนวน 1 ครั้ง ประกอบด้วย

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

- (2.1) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการที่จังหวัดเชียงราย
- (2.2) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการที่จังหวัดมุกดาหาร
- (2.3) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการที่จังหวัดตาก
- (2.4) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการที่จังหวัดกาญจนบุรี
- (2.5) การสัมมนาส่วนกลาง 1 ครั้ง

(3) ศึกษาสภาพจริงในเส้นทางและพื้นที่เชื่อมโยงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย สิ่งแวดล้อม เพื่อศึกษาปริมาณการค้าชายแดน อุปสงค์ทางด้านสินค้าอุปโภคบริโภคจากประเทศเพื่อนบ้าน การเคลื่อนย้ายแรงงานที่สืบเนื่องมาจากการพัฒนา และความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก โดยแบ่งเป็น 3 เส้นทางคือ

(3.1) เส้นทางสายเหนือ: ครอบคลุมเส้นทางตั้งแต่เชียงราย-แม่สาย-เชียงแสน-เชียงของ-เชียงรุ่ง-คูนหมิง-สปป.ลาว

(3.2) เส้นทางสายตะวันออกเฉียงเหนือ: ครอบคลุมเส้นทางตั้งแต่ มุกดาหาร-สะหวันนะเขต-ดานัง-เวียดนาม

(3.3) เส้นทางสายตะวันตก: ครอบคลุมเส้นทางตั้งแต่ ตาก (แม่สอด) -เมียวดี-กาญจนบุรี-ทวาย โดยเน้นเส้นทางด้านมะริดและด่านสิงขรเป็นหลัก

4. ขั้นตอนการดำเนินการ

(1) ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นต้น

(2) ศึกษาสภาพจริงในเส้นทางและพื้นที่เชื่อมโยงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมใน 3 เส้นทางระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย สาธารณรัฐประชาชนจีน สปป.ลาว เวียดนาม และพม่า เพื่อศึกษาปริมาณการค้าชายแดน อุปสงค์ทางด้านสินค้าอุปโภคบริโภคจากประเทศเพื่อนบ้าน การเคลื่อนย้ายแรงงานที่สืบเนื่องมาจากการพัฒนา และความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก

(3) สัมมนาเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ 4 ครั้ง และสัมมนาเชิงปฏิบัติการในส่วนกลาง 1 ครั้ง โดยมีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการที่จะมีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

(4) ประมวล วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เพื่อให้ได้ความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เสนอต่อคณะทำงาน อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ

5. ขอบเขตการศึกษาวิจัย

(1) ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เช่น เศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย สิ่งแวดล้อม และความเห็นของชุมชนที่มีส่วนได้เสีย โดยระบุประเด็นปัญหาในแต่ละพื้นที่ที่จะศึกษาให้ชัดเจน

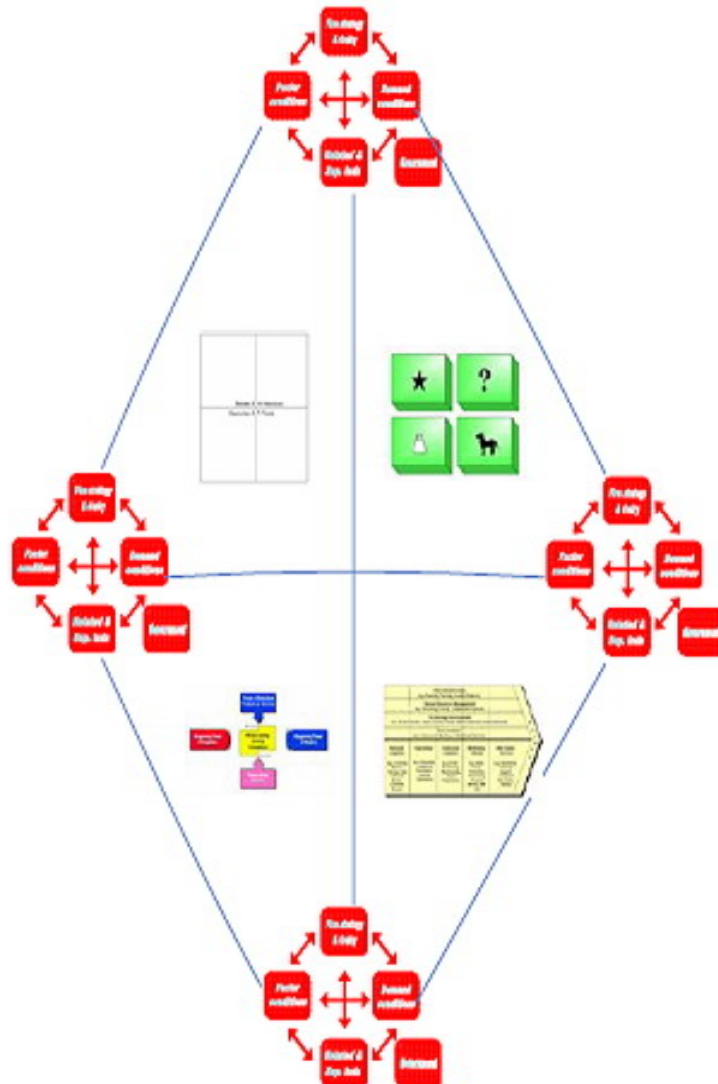
(2) ศึกษาความพร้อมของนโยบาย กฎหมาย และร่างกฎหมาย รวมทั้งการนำนโยบายไปปฏิบัติของโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดเชียงราย ตาก มุกดาหาร และกาญจนบุรี

(3) ประมวล วิเคราะห์และสังเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยจะใช้ตัวแบบทฤษฎีทางด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ที่มุ่งเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนทั้ง 4 แห่ง การวิเคราะห์ด้วย BCG Model เพื่อประเมิน portfolio ของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน การวิเคราะห์การแข่งขันของอุตสาหกรรม (Five Forces Analysis) โดยถือว่าเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเปรียบเสมือนกับหนึ่งอุตสาหกรรมที่จะต้องวิเคราะห์การแข่งขันที่จะชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไร การวิเคราะห์โซ่คุณค่าเพื่อพิจารณาห่วงโซ่อุปทานระหว่างประเทศในด้านทรัพยากรต่างๆ ที่จะใช้ในเขตเศรษฐกิจพิเศษนี้ สุดท้ายจะใช้ตัวแบบเพชร (Diamond Model) มาวิเคราะห์ทั้ง 4 ทำเลของเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็น Super Diamond ดังแผนภาพข้างล่าง

Super Diamond

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการ

- (1) ทำให้ได้รายงานการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน
- (2) ทำให้ได้ความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย และสิ่งแวดล้อม ตามโครงการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (3) ทำให้เป็นการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์และผลงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อสาธารณะ
- (4) ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเกิดความตื่นตัวและเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นและได้ใช้ประโยชน์จากผลของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจดังกล่าว